

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognostic Pastoral-Misionar al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Fără Biserică putem fi creștini adevărați?

În ultimul timp se aud din ce în ce mai des opinii, potrivit cărora, putem fi creștini buni, fără a fi neapărat membri ai Bisericii, sau, se spune, avem posibilitatea de a fi creștini, fiind chiar împotriva Bisericii. Aceste afirmații se aud în diferite împrejurări; unele dintre ele sunt făcute de oameni obișnuiți, dar, cărora li se pare că apartenența la Biserică este ceva de prisos, fără relevanță pentru viața lor. Alții, în numele științei sau al evoluției omenirii, unii intelectuali, sunt de părere, că ne putem ruga și acasă, nefiind necesar să participăm la viața Bisericii, putem fi credincioși, fără a avea legătură cu Biserică, cu preoții, cu învățătura Bisericii. Putem fi buni și ne putem mântui și fără legătură cu Biserică și cu slujitorii ei. Se fac asemenea afirmații cu o seninătate debordantă, cu o siguranță de sine a celor care le exprimă, încât de multe ori au puterea de a convinge pe unii oameni, mai puțin familiarizați cu profunzimea și complexitatea cuvântului Evangheliei lui Iisus Hristos. Totuși, în fața unei asemenea atitudini, ce poate fi întâlnită tot mai des, în ultimul timp, se cuvine a preciza câteva aspecte de maximă importanță pentru viața omului, în general, și pentru viața creștină, în special, întemeindu-ne, în primul rând, pe cuvântul Sfintei Scripturi.

De ce nu pot fi acceptate asemenea aserțiuni ale unora, de a reduce credința creștină la simple opinii ale omului singuratic? Vom încerca, în cele ce urmează să răspundem, pe scurt, unor asemenea afirmații și atitudini.

1. Creștinismul nu este o simplă opțiune a omului, în fața căruia acesta, să poată selecta ceea ce i se pare esențial sau important și să respingă ceea ce nu este pe gustul lui. Dimpotrivă, Creștinismul este manifestarea în lume a vieții și învățurii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, așa cum s-a exprimat Sfântul Ioan Damaschinul. Fundamentul lui este stâncă de granit a credinței în Iisus Hristos, așa cum se exprima cu alte cuvinte Sfântul Apostol Pavel. „Căci, vă fac cunoscut, fraților, că Evanghelia cea binevestită de mine, nu este după om, pentru că nici eu n-am luat-o de la om, nici n-am învățat-o, ci prin descoperirea

lui Iisus Hristos” (Galateni, 1, 11-12). Astfel, credința în Iisus Hristos are la bază descoperirea lui Hristos, ca Trimis în lume al Tatălui, Care ne-a învățat ce să credem, cum să credem și cât să credem. Cu alte cuvinte, nu putem selecta noi oamenii ce trebuie să credem, ci suntem chemați să receptăm tot ceea ce ne-a descoperit și ne-a învățat Iisus Hristos pentru viața și mântuirea noastră.

2. Învățătura lui Iisus Hristos a dobândit și o formă concretă, instituțională, și, aceasta este Biserica, care aparține în mod esențial, descoperirii lui Iisus Hristos, Care a și promis, înaintea Pătimirilor, Morții și Învierii Sale: „Voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor putea birui” (Matei 16, 18). Această făgăduință a Domnului s-a împlinit în ziua Cincizecimii sau a Rusaliilor, când S-a pogorât Duhul Sfânt, în chipul limbilor ca de foc, iar, Apostolii Domnului au început să vorbească în alte limbi oamenilor despre faptele minunate ale lui Dumnezeu. În acel moment al Cincizecimii apare Biserica ca Trup al lui Hristos în istorie, susținut și călăuzit de Duhul Sfânt (vezi mai pe larg: Faptele Apostolilor, cap. 2).

3. Credința în Iisus Hristos, nu este doar o opțiune personală, asemănătoare altor opțiuni, legate de lucruri materiale și trecătoare, ci ea ține de viața și moartea omului, de timp și veșnicie, de mântuire și de perspectiva iadului. Altfel spus, credința în Iisus Hristos nu are doar o dimensiune personală, ținând în mod absolut de preferințele și gusturile omului, ci ține, mai ales, de o dimensiune comunitară, eclezială sau bisericească. Căci, Biserica este „stâlpul și temelie adevărului” (cf. I Timotei 3, 15), susținută de Duhul Sfânt, Care o călăuzește mereu spre adevăr, nu o lasă să cadă în greșală, fiind infailibilă, prin prezența și lucrarea Duhului Sfânt în ea.

4. Credința în Dumnezeu, în Sfânta Treime, în Iisus Hristos și în mântuirea Lui este nu numai un eveniment personal, ce se petrece acum și aici pentru fiecare om, ci ea vine și din trecut, fiind vorba de „credința dată sfinților odată pentru totdeauna” (Iuda, 3).

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Hristos - Lumina Lumii ne cheamă la lucrarea pocăinței și la urmarea Sa Duminica după Botezul Domnului

„Și Iisus, auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea. Și părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, ca să se îplinească ce s-a zis prin Isaia prorocul care zice: „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Jordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit.” De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor.” (Matei 4, 12-17)

Pericopa duminicii de după Botezul Domnului nostru Iisus Hristos, din Sfânta Evanghelie de la Matei, cap. 4, v. 12-20, are un conținut scurt, dar profund în semnificațiile pe care le relevă pentru viața noastră duhovnicească. Din cuprinsul acestei pericope evanghelice reținem 3 versete, care descoperă în sinteză care este scopul venirii lui Hristos în lume și al lucrării Sale mântuitoare pentru noi oamenii.

Primul verset al acestei Sfinte Evanghelii preia profeția din cartea lui Isaia 42, 7: „Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit” (v. 16). Coborârea lui Hristos în lume, întruparea Fiului lui Dumnezeu în istorie, împlinirea planului Său veșnic de răscumpărare și mântuire a lumii, căzută în păcat prin neascultarea protopărinților Adam și Eva. Dacă prin căderea în păcat a protopărinților, lumea era afundată în întunericul necunoștinței de Dumnezeu, în moartea cea veșnică, venirea lui Hristos, coborârea Sa în istorie, înseamnă coborârea luminii Dumnezeiești peste lume și peste făpturi. Astfel „poporul cel ce stătea în întuneric”, adică întreaga omenire, afundată în întuneric și moarte, nu doar poporul ales, „a văzut lumină mare”, pentru că a strălucit în lume Însăși Lumina, Hristos Dumnezeu, așa încât „cei ce stăteau în latura și în umbra morții”, a morții veșnice cauzate de păcat, tuturor

acestora, adică lumii în ansamblul ei, „lumină le-a strălucit”. Această lumină care a strălucit lumii este Lumina lui Dumnezeu, întrupată, coborâtă din cer, pentru a lumina și sfinți pe tot omul ce vine în lume. Dacă la Praznicul Nașterii Domnului Îl vedem pe Pruncul Hristos, în chip real coborât din cer în peștera Betleemului, la Praznicul Botezului Domnului, numit în popor și Praznicul Arătării sau al Epifaniei, Îl vedem pe Acesta, la vârsta bărbatului desăvârșit, arătat lumii de către Ioan, la apele Iordanului, pe Hristos, venit din cer pentru a lumina în întunericul morții care cuprinsese întreg neamul omenesc.

Cel de-al doilea verset al pericopei evanghelice a acestei duminici redă cuvintele de la începutul predicii Mântuitorului Hristos: „De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă că S-a apropiat Împărăția cerurilor” (v. 17). Aceleași cuvinte cu care-și începea predica și Sfântul Ioan Botezătorul, Întemernicatul Domnului. Numai că de data aceasta, cuvintele erau rostite tocmai de către Cel pe care-L vestea Ioan, arătând că El trebuie primit într-o stare a pocăinței inimii, a zdrobirii lăuntrice. Pentru ca Hristos-Lumina lui Dumnezeu să poată lumina cele dinlăuntru ale inimilor noastre, trebuie să ca noi să avem acea stare a pocăinței lăuntrice.

Continuare în pagina 2

Pr. Lucian FARCAȘIU

Din sumar

► Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad. Programul Manifestărilor Științifice-Culturale în Anul 2020

pagina 3, Pr. Cristinel Iojă

► Știri

pagina 4

Hristos - Lumina Lumii...

Urmare din pagina 1

Ce înseamnă pocăința? Pocăința înseamnă schimbarea lăuntrică, schimbarea minții, golirea de noi înșine, pentru a ne putea umple de harul lui Hristos, după cum ne învață și Sfântul Apostol Pavel: „... nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine, și viața mea în trup o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru Mine” (Galateni 2, 20). Așadar, o primă exigență pentru a putea fi luminați din lumina lui Hristos, este așezarea noastră duhovnicească întru deplina pocăință, adică renunțarea la tot ceea ce presupune eul nostru lăuntric, și umplerea noastră de Hristos, în măsura în care ne golim de propriul egoism. Sfinții Părinți ai Bisericii desemnează pocăința prin termenul grecesc *metanoia*, de unde derivă și cuvântul românesc metanie. Metania descoperă conștientizarea de către fiecare în parte a propriei micimi și netrebnicii, umilința inimii, care-L lasă deplin și desăvârșit pe Hristos să-și facă locaș în noi. Luminarea de către Hristos a sufletelor noastre nu se poate face decât dacă suntem angajați în a ne goli de tot ceea ce a întunecat firea noastră, adică de „cugetul omului nostru vechi”, luminându-ne astfel în Hristos, și făcându-ne „făpturi noi întru El”. Pocăința, este așadar dobândirea de către fiecare a acelei „inimi înfrânte și smerite”, care îl coboară așadar pe Hristos în inima noastră, iar Hristos, odată coborât în inimă, o luminează dinlăuntru, așa încât ne facem „lumină din lumina Lui”.

Cel de-al treilea verset al evangheliei acestei duminici, lămurește un al doilea chip prin care Hristos poate lumina lăuntric sufletul nostru: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni” (v. 19). Hristos nu poate intra și lumina decât inimile care sunt deschise în a-L primi, întrucât schimbarea și luminarea noastră lăuntrică nu se poate lucra din afară, ci doar dinlăuntru, potrivit cuvintelor Apocalipsei: „Iată, stau la ușa și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsă 3, 20). Hristos nu poate lucra propria noastră luminare din afară, în chip mecanic, ci doar dinlăuntru inimii noastre. Iar acesta presupune angajare și din partea noastră, disponibilitate a inimii în a-L primi, voința dreaptă, care să poată lucra propria noastră luminare. Urmarea lui Hristos va duce așadar la propria noastră luminare, la desăvârșirea chipului nostru, zidit după chipul lui Dumnezeu și menit să ajungă la asemănarea cu El.

Hristos-Lumina stă în pridvorul inimilor noastre, așteptând răbdător răspunsul nostru. Iar răspunsul nostru se constituie în aceea a-L primi, a-L chema în taina inimii noastre.

Căile coborării Lui în casa sufletului nostru sunt așadar pocăința și voința de a-L urma. Odată coborât Hristos în taina inimii noastre, aduce luminare, din Lumina Sa cea veșnică. Răspunsul nostru la chemarea tainică a lui Hristos, la șoapta Sa din pridvorul inimii noastre trebuie să fie unul prompt, după chipul cuvântului Apocalipsei: „Amin. Vino Doamne Iisuse!” (Apocalipsă 22, 20).

Fără Biserică putem fi creștini adevărați?

Urmare din pagina 1

Garanția primirii plenitudinii și adevărului credinței este Biserica lui Iisus Hristos, Care a înzestrat-o cu puterea și tenacitatea de a străbate istoria și de a fi întotdeauna un far călăuzitor pentru viața oamenilor. Așadar, nu descoperă fiecare generație de creștini credința creștină, ci ea este transmisă de Biserică și receptată ca atare de către oameni, de-a lungul celor două milenii de Creștinism, iar creștinii o asumă, o receptează pe aceasta pentru viața și mântuirea lor. A respinge garanția autenticității credinței – Biserica - pentru o iluzorie credință personală, interpretată individual și arbitrar, este din punct de vedere al Sfintei Scripturi un non sens.

5. În fine, mai trebuie adăugat faptul, că valoarea credinței în Iisus Hristos nu satisface doar intelectul sau rațiunea omului, ci ea angajează întreaga ființă a credinciosului. Ea are drept țință desăvârșirea omului prin lucrarea harului Duhului Sfânt, prezent în Biserică, lucrător prin actele liturgice ale ei, și, mai ales, prin Sfintele Taine, începând cu Botezul. A percepe credința creștină doar ca pe o satisfacere intelectuală înseamnă o viziune reductionistă și eronată legată de actul credinței.

În concluzie, chemarea Bisericii adresată lumii de a se converti și de a asuma credința în Iisus Hristos, nu trebuie respinsă în numele individualismului și al orgoliului rațiunii umane, ci această chemare trebuie să fie ascultată, receptată și urmată de fiecare om, dar, mai ales, de cei care sunt deja membri ai Bisericii, chiar dacă unii dintre ei, doar în mod formal. Numai astfel, valorile credinței în Iisus Hristos se vor transforma în izvoare de apă vie pentru toate nevoile și aspirațiile omului contemporan.

Toaca cu glasul ei te cheamă la slujbă, te cheamă să dai slavă lui Dumnezeu, Cel Unul, Atotputernic, Atotșfânt și Atotlăudat, într-o lume plină de mister divin și sfânt, într-o lume plină de liniște mistică. Noaptea e timpul cel mai propice pentru rugăciune, în sfintele mănăstiri athonite.

Monahii cu priviri senine și cu vieți smerite, simple și pline de modestie se îndreaptă spre bisericile bizantine meditative, pline de istorie. Noaptea îți oferă prilejul să te rogi neîncetat, într-o lume suprafirească, departe de lumea steapă și plină de păcate. Monahismul îți oferă dragostea lui Hristos și dragostea de Hristos care este mai puternică ca iadul, mai puternică ca moartea și pe care nimeni nu o poate cumpăra nici cu toate comorile din lume, ea este ca o brățară frumoasă, prețioasă, purtată pe mână și este pecetluită pe inima călugărilor și a celor credincioși și o viață altfel nu are sens.” Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigoana sau foamea sau lipsa de îmbrăcăminte sau primejdia sau robia?... Căci sunt convins că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânii, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru.” (Romani 8, 35, 38-39).

Fericitul Augustin afirma: „Ar fi mai bine pentru mine să nu fiu deloc, decât să fiu fără Hristos.”

Iar călugării din Athos pot afirma cu sinceritate la fel ca mireasa din Ierusalim: „Nu cumva ați văzut pe cel care l-a iubit inima mea?” (Cântarea Cântărilor 5, 8).

Monahismul a izvorât din Ortodoxie, din trăirea învățăturilor Domnului Iisus Hristos și se află în duhul Sfinților Părinți care l-au experimentat și analizat în mod special. Monahismul constituie un mod de viață duhovnicească și e o modalitate de dobândire a desăvârșirii creștine. Monahul eliberat de grijile vieții se îngrijește doar „cum să placă Domnului.” (I Corinteni 7, 32). Monahul influențează omenirea în bine și cursul ei, prin viața lui, prin rugăciunile lui. Monahul e un „pescar de oameni” pentru Împărăția Cerurilor. Monahul este stâlpul Bisericii, este ca o coloană dorică a unui templu mareț.

Sufletul e misitic, deci are nevoie de misticism, iar învățătura creștină e mistică și are duh sănătos. Sfinții Părinți au

Mister divin

avut idei mistice, iar Biserica și le-a însușit în mod sinodal.

Iudeul Filon scrie despre primii asceți așa: „Pentru faptul că vindeau și îngrijeau sufletele celor ce veneau la ei eliberându-le, ca niște medici, de patimile născute din răutate, sau din cauza îngrijirii sincere și curate pentru Dumnezeu și a religiozității lor.”

Sfântul Grigorie Palama și-a întemeiat ideile lui despre viața mistică din dogmele Bisericii alcătuite din învățăturile primilor ucenici și apostoli. Sfântul Dionisie Areopagitul a fost contemporan cu Tit și Timotei, ucenici ai Sfântului Apostol Pavel, cu Sfântul Ioan Evanghelistul, cu Sfântul Policarp etc. și au avut învățături teologice mistice, iar sfinții Ignatie și Calist Xantopol sunt considerați cei mai autentici reprezentanți ai teologiei mistice.

Duhul rugăciunii plutește în fiecare mănăstire athonită, iar mănăstirea Iviron are moaște de la peste 150 de sfinți, și are cele mai multe icoane făcătoare de minuni. Ctitorul Mănăstirii Iviron a fost Ioan Iviritul, prieten cu Sfântul Atanasie cel Mare (980). Pe un perete este pictat Mihai Viteazul (1593-1601) ctitor și domnitor.

În paraclisul de la poartă se află Maica Domnului Făcătoare de minuni „Potărița”, ea a venit pe mare de la Bizanț. Era în timpul prigoanei iconoclaste și o femeie credincioasă a ascuns această icoană, de frica soldaților, ca icoana să nu fie profanată, a luat-o și a pus-o pe mare și i-a spus: „Maica Domnului eu nu mai pot să te apăr.” Icoana a venit pe mare, dreaptă până la Muntele Athos. Cel care a scos icoana din apă a fost un călugăr sfânt Gavriil și se spune că a fost fiul femeii care a pus icoana pe apă. Călugării au dorit să pună icoana Maicii Domnului la mare cinste, dar nu au putut, până când icoana a vorbit, zicându-le: „Nu voi mă păziți pe mine, ci eu vă păzesc pe voi!” apoi au putut-o muta.

Într-o profeție se spune că la sfârșitul lumii, icoana va pleca pe apă așa cum a venit și că icoana va pleca atunci când femeile vor intra în Sfântul Munte și atunci călugării pot pleca oriunde. Monahii vor avea dezlegare să meargă oriunde vor vrea își vor pune rasele pe apă și vor merge unde îi vor duce valurile. Profețiile spun că toate păsările sălbatică se vor aduna la Iviron și vor plânge de mahnire, iar copacii își vor aplecat vârfurile spre mănăstirea Iviron.

Pe la mijlocul secolului al XVII-lea, fiica țarului Rusiei, Alexei s-a îmbolnăvit foarte grav. Nu avea speranță să o vindece doctorii, de aceea și-a pus nădejdea în Maica Domnului că o va vindeca, dacă i se roagă ei cu credință. Atunci Maica Domnului i-a descoperit că, dacă se va duce din Sfântul Munte o copie a icoanei ei de la Mănăstirea Iviron, se va vindeca. La rugămintea țarului, au venit doi monahi de la mănăstire aducând o copie a icoanei Maicii Domnului. Când au ajuns cu icoana la curtea împărătească și s-au închinat cu toții, fiica țarului s-a făcut imediat sănătoasă. Țarul a dăruit ca mulțumire Mănăstirii Iviron o mănăstire din Moscova, care a devenit metocul Ivironului.

O minune care s-a întâmplat în mănăstire este următoarea: când mănăstirea nu a dat masă la hram de frica foamei, fiindcă nu aveau destule provizii, atunci milioane de furnici au început să care grâul din hambare.

Un creștin s-a rugat Domnului să-i arate cum arăta El, când a fost pe pământ. Într-o noapte, a auzit un glas spunându-i: „Dacă vrei să mă vezi cum arătam Eu, să mergi la Mănăstirea Iviron și în pridvorul bisericii, în partea dreaptă a ușii laterale din stânga, vei vedea chipul.” Acesta este de mărime naturală, iar cel care a primit acest cuvânt s-a bucurat foarte mult slăvind pe Mântuitorul Hristos și mulțumind-I că nu l-a trecut cu vederea.

Prof. Amalia STANA

Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad. Programul Manifestărilor Științifice-Culturale în Anul 2020

În anul 2020, proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor” și „Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români”, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad va organiza, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului, o serie de manifestări academice și bisericești-culturale.

I. SIMPOZIOANE

1. Simpozion Național Studentesc și Masteral (11-12 mai 2020) *Familia creștină – prioritate a pastorației Bisericii Ortodoxe*

2. Simpozionul Național al Școlii Doctorale (12-13 mai 2020) *Provocări actuale la adresa unității familiei creștine. Paradigme pastorale și misionare*

3. Simpozion Național (19-20 octombrie 2020) *Presa bisericească în Patriarhia Română: provocări contextuale și oportunități pastoral-misionare. Calea Mântuirii la 20 de ani de existență (2000-2020)*

II. COLOCVII

1. Colocviul Național de Catehetică

și Omiletică din cadrul Facultăților de Teologie din Patriarhia Română (25-26 mai 2020) *Cateheza pastorală dedicată familiei. Provocări actuale și perspective*

2. Colocviul Național de Teologie Dogmatică din cadrul Facultăților de Teologie din Patriarhia Română (11-12 iunie 2020) *Persoana lui Hristos în Dogmatica actuală. Contestațiile modernității și postmodernității*

III. CONFERINȚE INTERNAȚIONALE

1. Prof. Dr. Martin Illert (Universitatea din Halle, Germania), *Die Säkularisierung als Herausforderung unserer Kirchen* (17 martie 2020).

2. Prof. Dr. Jerzy Ostapczuk (Universitatea din Varsovia, Polonia), *Cyrillic Gospel Manuscripts copied from early printed books. Preliminary remarks* (26 martie 2020).

IV. CONCERT DE COLINDE

Concertul de colinde, „Colind străbun”, susținut de Corurile Facultății de Teologie Ortodoxă la Sala Palatului Cultural din Arad (Ediția XXIX-a, 10 decembrie 2020).

La aceste evenimente se vor adăuga exigențele științifice constante ale Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad pentru un an de zile: editarea revistei *Teologia*, editarea *Anuarului Facultății*, editarea revistei *Studia Doctoralia*, editarea publicației săptămânale, pastoral-misionare, *Calea Mântuirii*, precum și editarea **volumelor manifestărilor științifice**.

Prin aceste evenimente, instituția

teologică arădeană se integrează în **Programul cadru** propus spre dezbateră, în anul 2020, de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, precum și în exigențele științifice-academice ale învățământului superior din România.

Pr. Cristinel IOJA

Inițierea unor proiecte academice între Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad și Facultatea de Teologie Catolică din Viena

În data de 20 decembrie, Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad a vizitat Universitatea din Viena, prestigioasă instituție de învățământ europeană. În cadrul Facultății de Teologie Catolică din Viena au fost inițiate consultări privind derularea unor proiecte academice și parteneriate între cele două instituții de învățământ superior. Astfel, în consultare cu Părintele Ioan Moga, profesor și doctor abilitat al Facultății de Teologie Catolică din Viena, Departamentul Eastern Christian Studies–Orthodox Theology s-a hotărât ca începând cu anul 2020 să fie derulate, printr-un parteneriat academic, proiecte de cercetare, conferințe, simpozioane și editări de volume pe teme teologice. De asemenea, au fost discutate și oportunitățile pe care, la nivel european, le oferă mobilitățile Erasmus celor două instituții atât pentru profesori cât și pentru studenți.

Un parteneriat academic între Facultatea de Teologie Catolică din Viena, Departamentul Eastern Christian Studies–Orthodox Theology și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad se înscrie în exigențele actuale ale învățământului teologic superior și în afirmarea, în context european, a unei tradiții teologice a dialogului.

Protos. Iustin POPOVICI

Timpul sau termenele pentru împărtășire

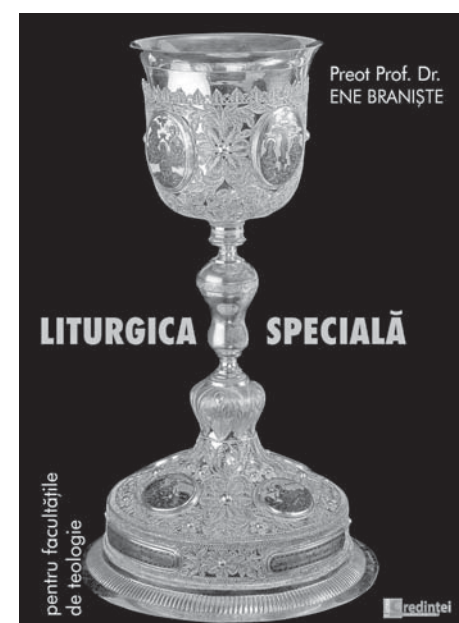
Se pare că primii creștini se împărtășeau zilnic (Faptele Apostolilor 2, 42, 46). Mai pe urmă, până prin secolele al VII-lea și al VIII-lea, majoritatea credincioșilor se împărtășeau în toate zilele în care se săvârșea Sfânta Liturghie, adică în toate duminicile și sărbătorile de peste an, și mai ales la aniversările sfinților martiri. Erau excluși de la acest drept numai penitenții și excomunicații.

În secolul al IV-lea, Sfântul Vasile cel Mare zicea că „este bine și folositor a se împărtăși în fiecare zi și a primi dumnezeieștile Taine...”, dar că, prin părțile sale, era obiceiul de a se împărtăși de patru ori pe săptămână: duminica, miercuria, vinerea și sâmbăta. Canonul 9 apostolic și Canonul 2 al Sinodului din Antiohia îi pedepseau cu excomunicarea pe cei ce asistau la Liturghie fără să se împărtășească.

Mai târziu, răcindu-se zelul creștinilor, dar și crescând respectul lor pentru Sfânta Împărtășanie, numărul celor care se apropiau de Sfântul Trup și Sânge a început să se micșoreze treptat și împărtășirea lor s-a făcut din ce în ce mai rar. Așa s-a ajuns la situația de astăzi, când la Liturghie se împărtășesc uneori numai sfinții slujitori, pe când cei mai mulți credincioși se împărtășesc de obicei o singură dată pe an, și anume la Paști.

În general, împărtășirea fiind condiționată și precedată obligatoriu de spovedanie, tot ceea ce am spus despre termenele pentru spovedanie este valabil și pentru împărtășire. Povățuirile din Liturghier socotesc obligatorie împărtășirea generală de cel puțin patru ori pe an: „Preoții de popor să învețe pe credincioșii lor, ca în cuget curat, parte bărbătească și femeiască, de va fi cu putință la praznice, iar de nu, negreșit în cele patru posturi de peste an să se gătească spre aceasta... Iar de vor vrea, osebit de cele patru posturi obișnuite, să se apropie către Sfânta Împărtășire...”.

După Simeon al Tesalonicului, fiecare creștin temător de Dumnezeu ar trebui să se împărtășească cel puțin la 40 de zile, iar cel care se păstrează curat și

se simte vrednic se poate apropia și mai des, chiar în fiecare duminică, mai ales bătrânii și bolnavii, căci aceasta este pentru dânsii izvor de sănătate și întărire. În aceeași categorie pot fi socotiți toți aceia care se află în preajma unui eveniment hotărâtor pentru restul vieții lor, ca de exemplu candidații la preoție înainte de hirotonie, femeile înainte de naștere, ostașii înainte de luptă ș.a. E de asemenea frumos obiceiul general odinioară, păstrat și astăzi, ca și tinerii care se căsătoresc să se spovedească și să se împărtășească înainte de cununie.

Idealul este ca fiecare creștin care ia parte la Sfânta Liturghie să se cuminece cât mai des cu Sfântul Trup și Sânge, pregătindu-se din vreme pentru aceasta. Condiția principală impusă pentru aceasta, indiferent cât de rar sau cât de des ne împărtășim, este curăția conștiinței și a inimii, cu care trebuie să-L primim pe Hristos, potrivit cuvintelor Sfântului Apostol Pavel: „Să se cerceteze omul pe sine, și așa să mănânce din pâine și să bea din pahar...” (I Corinteni 11, 28).

(Preot Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturgica specială*, Editura Lumea Credinței, București, 2008, pp. 2)

ȘTIRI

IPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, i-a felicitat pe credincioșii sârbi din Arad, cu prilejul Crăciunului

Marti, 7 ianuarie 2020, când prăznuim „Soborul Sfântului Ioan Botezătorul”, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la Sfânta Liturghie săvârșită de un sobor de preoți și diaconi, în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad.

Spre finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa, continuând o tradiție de zeci de ani, a dat răspuns invitației comunității ortodocșilor sârbi din Arad, participând la Sfânta Liturghie săvârșită cu ocazia Crăciunului pentru credincioșii ortodocși sârbi, în Biserica Ortodoxă Sărbă din Arad-Centru, de către Părintele Ognean Plavșici, protopopul sârbilor din Arad.

Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, în virtutea unității și frățietății dintre bisericile ortodoxe surori pentru întărirea credinței, a transmis tuturor credincioșilor ortodocși sârbi un mesaj de felicitare, doriri de propășire materială și spirituală și sărbători cu bucurie.

Crăciunul pentru creștinii ortodocși de rit vechi este sărbătorit pe 7 ianuarie. Calendarul iulian sau pe stil vechi este decalat cu 13 zile față de calendarul oficial (numit „gregorian” sau de „stil nou”). Singura sărbătoare celebrată în aceeași zi este, în urma convenției încheiate de capii Bisericilor Ortodoxe din întreaga lume, sărbătoarea Paștelui.

În municipiul Arad trăiește o comunitate sârbă care numără în jur 400 de suflete. În România trăiesc aprox. 20 mii de ortodocși sârbi.

În aceste zile de praznic credincioșii sârbi merg la biserică în haine sărbătorești și se salută cu «Hristos se naște» – «Adevărat se naște», salut care se va folosi până la Bobotează.

Noul an se sărbătorește în 14 ianuarie.

Prăznuirea Sfântului Ioan Botezătorul la Catedrala Veche din Arad

În ziua prăznuirii a Soborului Sfântului Ioan Botezătorul, marți, 7 ianuarie 2020, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a

oficiat Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” a Parohiei Arad-Centru, în fruntea unui sobor de preoți și diaconi.

Din sobor au făcut parte: Arhid. Mircea Proteasa, consilier eparhial, Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Pr. Paroh Traian-Ioan Micoroi, Pr. Ioan Tulcan, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad și Arhid. Gheorghe Lehaci.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a vorbit despre viața și activitatea Sfântului Proroc Ioan Botezătorul. Totodată, Preasfinția Sa a arătat importanța prăznuirii acestei sărbători cu precădere în bisericile puse sub ocrotirea Sfântului Ioan Botezătorul. În cadrul sfintei slujbe mulțime de credincioși, tineri și vârstnici, s-au împărțit cu Sfintele Taine.

Credincioșii prezenți au avut posibilitatea să se închine la o părticică din moaștele Sfântului Ioan Botezătorul, aflate în vistieria Catedralei Vechi, care au fost puse spre închinare.

La final, Preasfinția Sa i-a felicitat pe toți cei care poartă numele Sfântului Ioan și i-a invitat pe solee pe cei prezenți la sfânta slujbă, așezându-i ca într-un sobor/adunare al celor ce aduc cinstirea cuvenită Sfântului Ioan Botezătorul și îl au ca și ocrotitor.

Praznicul Botezului Domnului sărbătorit de arădeni

În ziua praznicului Botezului Domnului, luni, 6 ianuarie 2020, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad, în fruntea unui sobor de preoți și diaconi.

Din sobor au făcut parte Pr. Simion Mladin, eclesiarhul catedralei, Pr. Gheorghe Gogan, Pr. Mircea Cricovean, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc, Arhid. Claudiu Condurache și Arhid. Alexandru Tiulea.

Sute de credincioși au participat la sfânta slujbă pentru a-și lua Aghiasmă Mare sfințită în această mare zi de praznic.

Cuvântul de învățătură, rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a fost pus sub titlul „Glasul Domnului” (în baza citirilor scripturistice ale praznicului: Tit 2-3; Matei 3) la care se răspunde prin glasul rugăciunii înălțat Sfintei Treimi. Imnul praznicului dă înțelesul a ceea ce este Epifania, Arătarea Sfintei Treimi, prin glasul Părintelui ceresc, mărturisitor al iubirii față de Fiul Său ce Se botează și adevărat prin Duhul

Sfânt, spre urmare de către credincioși prin Sfânta Taină a intrării în Biserică și împlinirea îndatoririlor creștinești.

După Sfânta Liturghie, Arhiepiscopul Aradului, înconjurat de soborul slujitor, a săvârșit Slujba de sfințire a Apei celei mari.

În încheiere, Înaltpreasfințitul Timotei a adresat credincioșilor prezenți în număr impresionant, părintești binecuvântări și doriri de propășire materială și spirituală.

Credincioșii prezenți în număr mare, cu multă răbdare și în bună rânduială, au luat Aghiasmă Mare din vasele anume rânduite pe platoul din fața Catedralei Arhiepiscopale.

Praznicul Botezului Domnului sărbătorit la Catedrala Veche din Arad

Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului s-a aflat în ziua praznicului Botezului Domnului în mijlocul clericilor și credincioșilor veniți în număr mare la Catedrala Veche din Arad. Cu acest prilej, Preasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Din sobor au făcut parte: Pr. Teodor Pavel și Arhid. Mircea Proteasa, consilieri eparhiali, Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Pr. paroh Traian Micoroi, Pr. Prof. Ioan Tulcan, profesor universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad și Arhid. Gheorghe Lehaci.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte Emilian, a vorbit credincioșilor prezenți despre Botezul Domnului și botezul nostru. Preasfinția Sa a mai vorbit și despre numirile date acestei sărbători de-a lungul timpului, și anume Teofanie, Epifanie sau Dumnezeiasca Arătare, iar praznicul poartă și numele de Sărbătoarea Luminilor, după cuvintele troparului: „Cel ce Te-ai arătat Hristoase Dumnezeule și lumea ai luminat, mărire Ție”. În această revelație sau descoperire Dumnezeu a fost înțeles ca Dumnezeu Treime și ca Dumnezeu iubirii. Ca și creștinii ortodocși, care am fost botezați, luminați și sfințiți, avem datoria de a ne purta în Biserică ca oameni luminați de harul lui Dumnezeu. De asemenea, Ierarhul a explicat credincioșilor semnificația Aghiasmei Mari și folosul ei în viața noastră creștinească și a tot ceea ce ne înconjoară.

După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa, înconjurat de soborul slujitor, a săvârșit slujba de sfințire a Apei celei Mari.

La final, sutele de credincioși prezenți, cu multă răbdare și în bună rânduială, au luat Aghiasmă Mare din vasele anume rânduite în curtea Catedralei Vechi.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.